

Protokoll

Leidandmed	EAA.3089.1.12
Kaader	98,99,100
Daatum	21.02.1902
Protokolli number	
Protokolli teema	7. Maade ja hoonete rentimine, mõõtmine ja pärandamine. Ehitamine. Suhted mõisa ja kroonuga.
Märkused	

Mõisamaa kandikoha orjuse kontrakt. Täna sel päeval on Mekkatsi mõisawalitsuse ja talumehe Kusta Bender vahel järele seisav kontrakt täieste ära mõteltud, välja märgitud ja kirja pantud:

§ 1. Mekkatsi mõisawalitsus annab seda Piiri mõisamaa kandikohta, kelle väärtus on 9 tadr- kros 8 aasta peale, see on 23. Aprillist 1902 kuni 23. Aprillini 1910 aast. Kusta Bender kätte orjuse rendi peale.

§ 2. Nimetatud koha eest maksab Kusta Bender aastas ülepea 20 rubl- kop. raharenti ja nimelt: 1sel Aprillil 10 rubl- kop. ja 1sel Oktobril 10 rbl- kop. ette ära ja peale selle on tema kohus veel järgmised osatükkid teha: tema peab

1) 4 wakkamaad talwewilja lõikama ja kuhja panema.

2) 8 wakkamaad suwewilja lõikama.

3) 2 wakkamaad ristikeina tegema.

4) 8 wakkamaad maaheina tegema.

5) 1 wakamaad linu kakuma, ratsima, ja semnet sarda panema.

6) 1 wakka alla kartohwliid wõtma, ja peab neid ärawedama kuhu mõisawalitsus käseb.

7) 9 sülda puud 1 arsin pikkad Mekkatsi mõisa wedada.

8) 94 sülda teed teha, kus mõisawalitsus käseb, 1 süld, 7 jalga.

9) 68 päewa tegema.

10)

.....

11)

.....

.....
Nende osa tükide kokku panemine saab 13. Nowembril 1860 wäljaantud Liiwimaa talurahwa seaduse § 168 järele nõuetud.

§ 3. Hoonete parandamise wõi ehitamise palgid ja lattid peab rendikoha pidaja kuni Mihkclipäewani üles andma, ning peab kandikoha pidaja ennast kõige asja poolest metsa seadmiste alla heitma; kui ta nende seadmiste wastu eksib, kaotab tema oma koha käest.

§ 4. Selle kandikoha pidaja peab seda tema käes olewat kohta kõige sündsä põlluharimise seaduste järele tallitama, ja kui selle kontrakti aeg mööda on, peab tema seda kohta järeelseiswal wiisil jälle mõisale tagasi andma:

- a) kõik hooned ja nimelt nende katuksed olgu heaste parandatud;
- b) rukki wäli heaste haritud ja õigel ajal hea seemnega külwatud;
- c) aiad heaste parandatud;
- d) heinamaad hagudest puhastud ja kõik kraawid roogitud;
- e) tööde poolest eesseiswa töö aasta peale peab rukki kõrs üles күntud ja ära äestud olema;
- f) põletus puud.....sülda 1 arsina pikkused koha peale jätma.

§ 5 Peaks kandimehel mõisawalitsuse käsu peale uueste hoonid ehitada, ehk ka parandada olema, siis peab kandimees seda oma kuluga ilma kahjutasumise nõudmiseta tegema. Niisuguse ehituse juure annab mõisawalitsus ilma maksuta palgid, aga kõik kandimehed peawad neid oma maa ja suuruse järele ilma maksuta ehituse platsile wedama, ja niisama ka hulga kaupa ilma maksuta oma maa suuruse järele, mõisawalitsuse wäljaarwamise järele, hoonete katmise õlgi andma. Karjalauda kiwi wundamendi tegemine saab mõisawalitsuse poolt ruutsüllä wiisi maksetud.

§ 6. Omad põllud peab mõisamaa kandikoha pidaja neljas jaos tarwitama, nii et: 5 wakka alla rukki all seisab, 10 wakka alla suwewilja all seisab, 5 wakka alla kesnurmen seisab ja ei ole temal õigust ühtegi suwewilja kesnurmesse külwata.

§ 7. Õlgi, heinu ega muud loojuste toitu ei tohi selle koha pidaja ei kellegile wälja laenata ei ka ära müüa.

§ 8. Mõisawalitsusel on õigus selle koha majapidamist igal ajal läbi waadata, ehk omast wolinikust läbi waadata lasta.

§ 9. Lina wõib selle koha pidaja üksi $\frac{1}{2}$ wakka alla maha külwata.

§ 10. Kui mõisawalitsus selle koha pidajale üles tahab ütelda, siis peab see 23. Oktobri kuu päewal enne selle kontrakti lõpetust sündima, ja selle koha pidajal ei ole õigust ei ühtegi töö wõi kulu eest tasumist nõuda.

§ 11. Selle kandikoha pidaja paneb kautsioniks nende enese pääle wõetud sündmuste pärast kõik oma warandust, ja nimelt oma jäädawad wara ehk inwentariumi, kelle sees kõige wähem 1 hobune ja 6 suurt weiste pead peawad olema, kõik heas korras üles peetud.

§ 12. Kui selle koha pidaja tulega hooletul kombel ümber peaks käima ja seeläbi

mingisugust kahju sünnib, wastutab tema kõige oma waraga sündinud kahju eest. Peale selle lebib mõisawalitsus selle koha pidajaga weel järeelseiswa peale:

- 1) Koha pidaja wõtab oma peale... sülda teed teha.
- 2) Kohapidaja ei tohi wargile minna, wargid ega warastatud asju omas majas wastu wõtta.
- 3) Kui elurehi halb ja wana on, ehitab mõisa teda oma kuluga jälle üles, aga mõisamaa koha pidajad peawad hulga kaupa, oma maa suuruse järele, ilma maksuta tarwilikku materjali juure wedama,

niisama peawad nemad ka elurehe parandamise materjali juure wedama.

§13. Koha pidaja peab iga kord, kui mõisa käsku annab, wälja tulema päiwi tegema.

§ 14. Koha pidaja ei tohi omad koerad lahtiselt ümber hulkuda lasta. Igaüht koera, keda kus tahes lahtiselt wäljaspool koha pidaja krunti leitakse, lastakse kohe maha.

§ 15. Jätab koha pidaja mõned selle kontrahti sees nimetud punkid täitmata, siis kaotab tema oma koha ära, ilma et selle üle kohut käia ehk tasumist nõuda wõib.

§ 16. Piiri rendikoha hoonete seisus on:

- 1) Elurehi ilma kambrita, rentnik teeb kambri 1902 a suwel.
- 2) Ait teeb rentnik selle rendi aja sees.
- 3) Karjalaut teeb rentnik selle rendi aja sees.
- 4)
Saun.....
..
- 5)
Koda.....
.
- 6) Kaew
on.....
- 7).....
.....
- 8) Õuue aed.....
- 9).....
.....
- 10).....
.....

§ 17. Wilja redelid weab talunik mõisa lisa tööl ilma maksuta kuhu tarwis on.

§ 18. Koha pidaja peab tegema iga nädala kaks (2) mehe päewa esmapäew ja neljapäew iga päewa eest mis nädalas tegemata jääb maksab tema mõisale seitsekümmend kop. Kõige mõisa tööde juures peawad kantnikul olema omad tööriistad, nimelt: sirbid, wikatid, rehad, hangud, kirwed ja labidad.

§ 19. Rukki wäli peab mitte hiljem 20 augusti kuu päewa, hästi haritud ja hea seemnega mahakülwatud olema.

§

20.....
.....
.....

kartohwli rõukud õlgede ja mullaga mõisa walitsuse käsu ja tahtmise järele kinni matma.

§ 21. Kantnikul ei ole luba seda kohta ilma mõisa walitsuse lubata tõise kätte anda.

§ 22. Kantnik peab..... wakkamaad uut maad, kandudest ja juurtest puhtaks tegema, mõisa walitsuse tahtmise järgi, siis wõib tema see aasta oma wilja all pruukida, aga kui kohapidaja seda mitte ei tee, siis maksab ta mõisale kahju tasumist, niipalju kui mõisa walitsus nõuab ilma kohtuta.

Et see sinane kontraht rentnikule **Kusta Bender** täiesti ette loetud ning ära seletatud on saanud, ja et seesama rentnik kõige nende ülemal nimetatud tingimistega täiesti rahul on, seda tunnistab tema oma käekirjaga:

Nõnda sündinud **Mekkatsil** 21sel Webruaril 1902 a.

Gustaw Pender ei oska kirja tema palwe peale kirjutas alla

Kandikoha rentnik: Widrik Kool

Mõisawalitsuse nimel **G. Lipp.**

Tunnistaja: